

§ 9. Udskillige Indtægter.

Konto 6. Pantserfregatten Danmark (S. 79—87). Til den udsørlige Medbegjærelse for Forhandlingerne om Salget, som ikke kom istand, medens dog en betydelig Sum blev tagen til Indtægt i Anledning af Kontrakten om Salget, skal Udvalget knytte følgende Bemærkninger.

Uagtet den første Underhandling vist nok i det Hele taget maa billiges, tror Udvalgets Flertal dog, at der muligvis kunde have været Anledning til fra Ministeriets Side at betinge, at den herværende Mellemmand skulde deltage med Køberne i Ansvar for Betalingens Erlægelse. Desuden finder Flertallet, at der, da Salget ikke kom istand, næppe var tilstrækkelig Grund til at nøies med, at bemeldte Mellemmand tilbagebetalte iffun Halvdelen af den ham i sin Tid udbetalte Kommission (Est. 5000 = omkring 90,750 Kr.), udgjørende 5 pCt. af den eventuelle Kjøbesum, medens den anden Halvdel gik tabt for Statskassen (denne Sum fremtræder dog egentlig først paa Statsregnskabet for 1875—76. S. 37 og vedkommer saaledes snarere den følgende Statsrevision). Endelig kan det lige saa lidt som Statsrevisionen indse Nødvendigheden af, at der er udbetalt en herværende Retsskyldig 1000 Kr. for en Betænkning, medens det ved det i sin Tid for den fungerende Kammeradvokat under 16de Januar 1863 udsærdigede Kommissorium er paalagt denne for det ham derved tilfagte Bederlag at tjenestegjøre som Sagfører og Konsulent for samtlige Ministerier og disses Afdelinger.

Mindretallet (Nimestad) er vel enigt med Flertallet i at billige den stedsfundne Forhandling, ved hvilken Staten har havt en ren Indtægt af c. 264,000 Kr., men ikke i at lægge Ministeriet det til Last, at det ikke betingede, at den herværende Mellemmand skulde indestaa for Betalingens Erlægelse, da Mindretallet dels antager, at der i saa Fald slet ikke var kommet nogen Handel istand, dels er ubekendt med, om den omtalte Mellemmand var solid for et Beløb af 3,600,000 Kr. Heller ikke ser Mindretallet, at Regjeringen kunde have tvunget Mellemmanden til at tilbagebetale nogen Del af den til ham udbetalte Provision, der ifølge Aftalen var fortjent, naar Handelen var kommen istand, uden Hensyn til om Regjeringens Medkontrahent i London opfyldte sin Forpligtelse; og om Regjeringen vilde forsøge paa at gennemføre sin Ret mod denne eller opgive den. At der endelig i denne Sag har været engageret en anden Retsskyldig end Kammeradvokaten til at afgive Betænkning, finder sandsynligvis sin Forklaring i, at man i dette særegne Tilfælde, hvor det navnlig kom an paa Kjendskab til engelsk Ret, ønskede at faae en speciel Sagkundskab til Raadighed.

§ 10. Indtægt ved Forbrug af Formue og Stiftelse af Gjæld.

Laanet i London af Januar 1864 (S. 97 og S. 99—100). Allerede ved et Blik paa Titellbladet af Statsregnskab for Finantsaaret 1874—75 henledes Opmærksomheden paa, at Regnskabet er opgjort ej alene — som sædvanlig — i Henhold til Finantslov og Lillægsbevillingslov, men desuden i Henhold til en Lov af 20de December 1873. Denne Lov, hvorved „Finantsministeren bemyndiges til at opsigge Laanet i London af Januar 1864 til kontant Indløsning i forskjellige større Dele og til i den Anledning at anvende de Beløb af de under Reserverfonden henliggende Effekter, som dertil maatte være fornødne“, har ikke Karakteren af en Finantslov, ei heller af en Lillægsbevillingslov (saaledes som derimod Tilfældet er med den af 26de Juni 1876, hvorved 2 Millioner bevilgedes til nyt Jelskfts). Heller ikke er Loven af 20de December 1873 optagen paa Finantsloven af 31te Marts 1874 under § 27 eller paa Lillægsbevillingsloven af samme Dag, hvilket burde være fket i Henhold til Grundlovens § 49, da „ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finantsloven eller i en Lillægsbevillingslov“. Ifølge Grundlovens § 50 paaligger det nu Statsrevisorerne at „gennemgaa det aarlige Statsregnskab og paase, at samtlige Statens Indtægter deri ere bleve opførte, og at ingen Udgift udenfor Finantsloven har fundet Sted“. Naar disse Revisorer derfor i Statsregnskabet (S. IV—V) se en Indtægt paa 11,000,000 Kr. og en Udgift paa omtrent 19,000,000 Kr., hvortil ingen Hjemmel findes i Finants- eller Lillægsbevillingslove, er det naturligt, at de derom gjøre Bemærkning i deres Betænkning til Rigsdagen.

Det Udvalgets Flertal aldeles tiltræder Bemærkningerne af Statsrevisionens Flertal (B. Christensen, Hasle og Høgsbro) om den Fremgangsmaade, som er fulgt ved Midlernes Tilvebringelse til Laanets Indløsning, hvilken Fremgangsmaade i Hovedsagen billiges, og ligeledes tiltræder de derefter følgende Bemærkninger, hvormed Statsrevisionsflertallets Indstilling